

ดิสเล็กเซีย (Dyslexia): อะไรที่ใช่ อะไรที่ไม่ใช่

โดยภาพรวมจะเห็นว่า

- **ดิสเล็กเซีย** ส่งผลต่อการมีปัญหาการอ่านสะกดคำและการเขียน
- **ดิสเล็กเซีย** คนทั่วไปมักจะเข้าใจสับสนว่าเป็นลักษณะอาการของปัญหาการเรียนรู้และขาดความตั้งใจ
- **ดิสเล็กเซีย** กับ **ดิสกราเฟีย** เป็นคนละอย่างกันแต่อาการบางอย่างที่แสดงออกเหมือนกัน

การที่ได้ยินคำว่า “ดิสเล็กเซีย” แล้วไม่รู้ว่าจะหมายถึงอะไร ก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด เพราะคนทั่วไปก็มีข้อสงสัยเกี่ยวกับดิสเล็กเซียเหมือนกัน โดยสงสัยว่าเป็นคำทั่วไปที่ครอบคลุมปัญหาการเรียนรู้ทั้งหมดใช่ไหม หรือเป็นคนละเรื่องกัน หรือเป็นเรื่องเดียวกันกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ คำอธิบายต่อไปนี้จะช่วยให้เข้าใจเรื่อง ดิสเล็กเซีย ดียิ่งขึ้น

ดิสเล็กเซีย คืออะไร

ดิสเล็กเซีย เป็นอาการทางสมองอย่างหนึ่งที่ทำให้การอ่าน และการสะกดคำมีปัญหายุ่งยาก คนที่เป็นดิสเล็กเซียนั้นสมองจะจดจำและประมวลข้อมูลบางประเภทไม่ได้ อาทิ การจับคู่ระหว่างตัวอักษรกับเสียงและสัญลักษณ์ไม่ได้ (ไม่รู้ว่าจะสัญลักษณ์ *b* ออกเสียงอย่างไร) และจะประสมเสียงของตัวอักษรให้เป็นคำก็ไม่ได้

คนที่เป็นดิสเล็กเซียบางรายแม้จะไม่มีปัญหาในด้าน “การอ่านออกเสียง” แต่ก็ไม่เข้าใจว่าคำที่อ่านหมายถึงอะไร จึงเป็นเรื่องยากมากที่จะให้คนที่เป็นดิสเล็กเซียอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเป็นอัตโนมัติไม่ตะกุกตะกัก

ต่อไปนี้เป็นลักษณะอาการของดิสเล็กเซียที่พบบ่อย ๆ

- เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร หรือตัวอักษรกับเสียงไม่ค่อยได้
- เวลาอ่านมักจะออกเสียงสับสน เช่น “lawn mover” อ่านเป็น “mawn lover”
- อ่านออกเสียงหนักเบาของกลุ่มคำและเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
- อ่านออกเสียงคำที่ไม่คุ้นเคยไม่ได้
- เวลาเขียนหรือคัดลอกตัวอักษร ตัวเลข และสัญลักษณ์มักจะสลับที่กัน
- มีปัญหาเรื่องการอ่านคำคล้องจอง

อาการดิสเล็กเซียนี้แม้จะช่วยให้หายขาดไม่ได้ แต่ก็มีวิธีการและอุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้

ดิสเล็กเซียเป็นความบกพร่องทางการอ่านโดยเฉพาะใช่หรือไม่

บางคนบอกว่าเป็นความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านภาษา ซึ่งมีผลกระทบต่อ การเขียน การอ่าน การสะกดคำ และการคิดคำนวณ และจะโยงไปถึงปัญหาการทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วย

ดิสเล็กเซียเป็นศัพท์ที่ใช้ทางการแพทย์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของความบกพร่องทางการเรียนรู้แบบหนึ่งในจำนวน 13 ชนิดที่กฎหมายของรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติไว้ อาการดิสเล็กเซียนี้ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นชนิดใดชนิดหนึ่งที่เป็นเอกเทศในบัญชีนั้น แต่จะปรากฏอยู่ในรายละเอียดของตัวอย่างความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วย

หลายรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ดิสเล็กเซียเป็นอาการผิดปกติที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลือ และได้ออกเป็นกฎหมายเฉพาะของรัฐที่กำหนดให้โรงเรียนต่าง ๆ ต้องดำเนินการ และในการนี้กระทรวงศึกษาธิการของรัฐบาลกลางก็ได้ประกาศให้รัฐต่าง ๆ ใช้คำศัพท์เฉพาะนี้ใน IEP (แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล) และในการจัดการศึกษาพิเศษอีกด้วย

ทำไมจึงมักเข้าใจสับสนว่าปัญหาการเรียนรู้อื่นเป็นดิสเล็กเซีย

คนทั่วไปมักเข้าใจว่า ดิสเล็กเซีย เป็นปัญหาการเรียนรู้และการขาดสมาธิทั่ว ๆ ไป ด้วยสาเหตุที่เด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหาการเรียนรู้ มักจะมีอาการบางส่วนของดิสเล็กเซียร่วมอยู่ด้วยนั่นเอง

ตัวอย่าง:

อาการ ดิสแคลคูเลีย ซึ่งบางครั้งเรียกว่า “*อาการดิสเล็กเซียทางคณิตศาสตร์*” ซึ่งเป็นอาการที่เด็กมีความผิดปกติในด้านการอ่าน เขียน และทำความเข้าใจกับตัวเลข ในขณะที่เด็กที่มีอาการดิสเล็กเซียทั่วไปจะมีปัญหากับตัวอักษรและคำพูด แต่เด็กที่เป็นดิสแคลคูเลียจะมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้

- อ่านตัวเลขไม่ถูกต้อง
- คัดลอกและเขียนตัวเลขและสัญลักษณ์ไม่ถูกต้อง
- ไม่เข้าใจเรื่องการคิดคำนวณ เช่น การนับ การวัด และการประมาณ เป็นต้น
- คิดคำนวณง่าย ๆ ไม่ได้ อาทิ การบวกลบเลขในใจ

อาการ ดิสกราเฟีย ทำให้การเขียนสะกดคำลงในกระดาษให้ถูกต้องเป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก ซึ่งจะคล้ายกับอาการดิสเล็กเซีย โดยจะมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการเขียน เช่น จะมีปัญหาในการจับดินสอหรือปากกา หรือมีอาการเหนื่อยล้าง่ายเวลาเขียน

เด็กที่มีอาการสมาธิสั้น อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน การเข้าใจในเนื้อหา และการเขียนเหมือนกับที่เด็กที่มีอาการดิสเล็กเซียเช่นกัน โดยปกติในจำนวนเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นจะมีอยู่ประมาณ 1 ใน 3 ถึงครึ่งหนึ่งที่มีอาการของดิสเล็กเซียรวมอยู่ ซึ่งบอกได้ยากกว่าอาการอะไรบ้าง หรืออาการอะไรผสมกับอะไรที่ทำให้เกิดปัญหาเพราะอาการหลักของสมาธิสั้น (ไม่ใช่ดิสเล็กเซีย) เป็นปัญหาของพฤติกรรมและการเรียนรู้ที่เกิดมาจากรวมไม่ตั้งใจ การอยู่นิ่งไม่ได้ และลุกสี่ลุกกลน

แม้ว่าดิสเล็กเซียจะเป็นอาการที่พบทั่วไปแต่ก็มีบ่อยครั้งที่คนมักจะสับสนกับอาการอย่างอื่นที่เป็นปัญหาการเรียนและความตั้งใจด้วย การทำความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของดิสเล็กเซีย และลักษณะอาการที่หลวมซ้อนอยู่กับอาการผิดปกติประเภทอื่น จะช่วยให้สามารถช่วยเหลือปัญหาการเรียนและความตั้งใจที่เด็กประสบอยู่ได้ดียิ่งขึ้น

ที่มา: Erica Patino, M.A. The Understood Team <https://understood.org>

แปลและเรียบเรียงโดย: นายประเสริฐ ตันสกุล

*****